

Naj velja geslo: kakor vi nam posojujete, tako vam mi vračamo! Volilec.

Z Radla v marenberškem okraju. (Pozor, Slovenci!) Naši nemški nasprotniki in njih slovenski somišljeniki, ki prodajo svoje slovensko prepričanje tudi za porcijo goljaša, izmislili so si v zadnjem času poseben način, da bi odtrgali po tukajšnjih občinah in župnijah poštene slovenske moške od svojih voditeljev, posebno pa od slovenskih duhovnikov in učiteljev ter jih dobili za prihodnje volitve v okrajni zastop na svojo stran. Vsakemu namreč, ki se noče klanjati na komando marenberških prusakov ter slepo hoditi za njimi kakor ovce za kozlom, ampak se rajši družijo s poštenimi slovenskimi možmi, posebno s tukajšnjimi narodnimi duhovniki in učitelji, takemu dajejo psovko »Herrenlecker«, kar bi se slovenski reklo »lizun gospodov«. In res se dajo nekateri, ki so bili dosedaj na narodni strani in poštene moške, preplašiti s takim psovanjem in zbadanjem. Slišali smo namreč, da se je nekdo grozno hudoval nad to psovko in rekel: »No, »Herrenlecker«, pa nočem biti.« In marsikteri, da bi se te psovke obvaroval, obrne hrbet poštenim slovenskim možem ter se pridruži nemškutarski in pruski stranki. Slovenski možje, pozor! Ako vas kedo zasmehuje s psovkami, zahtevajte takoj odgovor, naj Vam dokaže, da ste res lizuni ali pa naj prekliče psovko. Ako noče, tedaj veste, kje imate iskati pravico. V Marenbergu pri sodišču. Ne dajte pa se s takimi psovkami na noben način zapeljati v tabor naših narodnih nasprotnikov. Kmetje, roko na srce! Ali morate res lizati slovenskim gospodom pete? Ali morate res skrbeti le za njihove koristi in ne za svoje? Bodite mnogoveč odkritosrčni in priznajte resnico! Oni, ki zahtevajo od Vas, da verjamete vsaki njihovi besedi brez premišljanja, da se slepo klanjate njihovim poveljem, da jih za vsak korak prosite dovoljenja, to so marenberški nemškutarji in prusaki. Slovenski gospodje Vam ne kratijo proste volje, proste besede in prostega dejanja, a vladeželjni Nemci hočejo, da ste jim le sužnji. In nadalje recite, komu morate nositi svoj denar? Ali niso to Nemci in prusaki? Ali ne prežijo ravno oni na Vaša posestva? Da, radi bi Vas odtrgali Slovincem, ter spravili na svojo stran, da Vas potem lažje oskubijo Vašega denarja in Vaših posestev. Poštene, slovenski kmetje! Ne dajte se torej s psovkami speljati na led nemškutarjem, ki bi Vas radi dobili le v svoje kremplje, ampak ostanite zvesti in trdni Slovenci. Saj veljajo tudi o Vas lepe besede:

»Slovenec sem!
Tako je mati djala,
ko me je dete pestovala!«

Iz Rima. Dne 16. prosinca t. l. se je obhajala tukaj obletnica smrti prešnjega italijanskega kralja Viktorja Emanuela, ki se splošno imenuje »Oče domovine«, ker je proti vsej pravici oropal mnogo knezov in vladarjev njih držav ter tako skoval blaženo zedinjeno Italijo. Vzel je tudi sv. Očetu deželo in Rim. Za tega kralja, ki je pokopan v Panteonu, se je torej omenjenega dne brala v Panteonu sv. maša, pri kateri je bil navzoč sedanji kralj in drugi velikaši. Dopoludne vstop seveda ni bil vsakemu dovoljen, pač pa so popoldne hodili ljudje gledat v cerkev grob rajnega kralja, ali pravzaprav razne vence, ki so se položili na grob v znamenje hvaležnosti. Pa čudno je bilo videti vse, ki so prihajali iz cerkve. Nekateri so se smejali, drugi so zmajevali z glavo, zopet drugi pa so naravnost izgovarjali besede »škandal«. V cerkvi se je torej moralo nekaj čudnega zgoditi. Vedno več ljudi je hitelo v cerkev, radovednost je postajala vedno večja. Tudi jaz se nisem mogel več premagovati, stopil sem v cerkev, da bi pogledal, kaj duhove tako vznemirja. Pred spomenikom vidim celo vrsto vencev razne velikosti in lepote s črnimi trakovi, na katerih so bili napisi. Stopim bliže, da bi bral napise na trakovih. Večinoma so bili vsakdanji, jednolični od raznih italijanskih društev in rodovin. A glej,

v sredi med venci, nekako na prvem mestu se odlikuje venec po posebni velikosti in po širokosti trakov. Pristopim bliže, da bi bral. Ko berem, skoraj ne verjamem svojim očem. Berem in zopet berem in vedno enako. Srce mi začne utripati in domoljubni, avstrijski čut se začne zgrazati v mojem srcu na italijanskih tleh, ko berem na vencu: »Un popolo, che tace, ricorda e spera.« Trieste. Ali je mogoče? Da ne verjel bi tega, ako bi ne bil videl zapisano z zlatimi črkami na črnem tlaku! Tako daleč so torej že prišli tržaški Italijani, da proslavljajo silovitega kralja italijanskega z vencem, na katerem se berejo prav zaprav za Avstrijanca izdajske besede: »Narod, ki molči, se te spominja in upa.« Avstrijski Italijani torej se zdaj bolj tiho delajo za združitev z Italijo, pa oni upajo, da se jim bode enkrat posrečilo, otresti avstrijski jarem in se združiti z novo Italijo!? Tržaški Italijani imajo torej le še svoje telo v Avstriji, njihovo srce pa je že davno prestopilo mejo in se preselilo v blaženo italijansko kraljestvo! Tam išče sreče, tam išče rešenika in je nemirno, dokler ga ne najde! Ni čuda, da so nad takim vencem zmajevali glave tudi Italijani in da se mnogi niso mogli ubraniti izraza »škandal«. Kam plove Avstrija, ako na severu častilci nam vedno sovražnega Bismarka očitno škilijo na Prusko, na jugu pa Italijani v razmajano, bankrotno, a za nje vendar blaženo Italijo!?

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

(Našim somišljenikom.) Od različnih strani slišimo veselo vest, da nameravajo snovati rojaki konsumna društva, kmetijske zadruge, posojilnice in delavska društva. Mi izjavljamo, da smo vedno pripravljeni s peresom, besedo in nasvetom podpirati to gibanje! Le pogumno naprej na začetni poti!

(Nemški kmetijski prijatelji.) Kakor izvemo, piše neki Y. v »Marburgerci« o zadnjem gospodarskem shodu v Mariboru ter sklepa svoje poročilo z ljubeznivimi besedami: »Sicer pa je nam Nemcem vsejedno, ako duhovni in posvetni ščuvvarji duševno in gmotno uničijo slovensko ljudstvo.« Čujte, slovenski kmetje, kako mnogo je Nemcem do Vašega blagostanja. Ali propadete ali ne, ali ste berači ali poštene kmetje, to je Nemcem vsejedno. Povejte tudi to onim svojim tovarišem, kateri se tako radi raztapljajo, če jih obsije le žarek Nemštva.

(Zveza vseh slovenskih županov.) za katero so se župani odločili lani na ljubljanskem shodu, blizu se svojemu uresničenju. Pravila so že izdelana in so se predložila visoki vladi. Sedež zveze bo v Ljubljani.

(Na Ljubnem) nastanil se je kot okrožni zdravnik gsp. dr. Anton Vilimek iz Prage, ki se bavi tudi z zobozdravništvom.

(Prošnje) za ustanovitev slovenskega vseučilišča in deželnega nadsodišča v Ljubljani so sklenole občine: Cvetkovci, Presika, Veržje, Slamnjak, Bišečki vrh, Trnovci, Biš, Črnagora ptujška, Sv. Lovrenc na Dravskem polju, Monšberg, Slovenjaves, Logarovci, Sveti Marko niže Ptuja, Vučjaves. Poslanec gosp. dr. Gregorec je vse predložil dotičnim ministertvom, oziroma državnemu zboru.

(Nov list.) V Celju bo društvo slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov začelo izdajati vsako četrtletje nov list z imenom »Slovenska pisarna.« Vsebinsko bo mu strokovna. Lepo znamenje, kako krepko stališče že ima omenjeno društvo.

(Na poštah pošiljatvah) v odprtih zavitkih ni smelo biti dosedaj nič zapisano. Sedaj pa je odredilo trgovinsko ministertvo, da je v bodoče smeti na vabila, vizitke, časniške izrezke itd. zapisati do pet besedij, ne da bi bilo treba plačati višo poštino. Na to ugodnost opazujemo še posebej svoje čitatelje.

(Mila zima.) Od Kapele pri Radgoni nam pišejo prijatelji, da so 15 dne januarja imeli nenavadno veselje, trgati si na prostem cvetočih rož (ščipkov). Rastejo na posestvu Marije Malijeve.

(Pri Kapeli) je bila dne 15. t. m. pokopana Neža Šef, vdova po rajnem učitelju Šefu, kateri je učiteljeval tukaj že poprej, nego je stala sedanja tukajšnja župna cerkev.

(Redka slavnost) se je vršila 23. jan. pri Sv. Marjeti niže Ptuja. Ta dan sta obhajala zakonska Anton in Marjeta Feguš zlato svojo poroko. Poročal ju je brat ženina vel. gosp. Jožef Feguš, duh. v pokoju v Cmureku.

(Iz Celja) se nam poroča, da portir celjskega kolodvora ni ravno najbolj uljudnega vedenja nasproti občinstvu, posebno proti slovenskemu ne. Več Slovencev nas prosi, naj tem potom opozorimo celjsko železniško uradništvo na ta nedostatek.

(Kmetijske zadruge.) Danes naši cenj. čitatelji ne najdejo v listu nadaljevanja zanimivih člankov o »kmetijskih zadrukah«, ker nam je rokopis došel prepozno. A prihodnjič bo zopet vse v redu.

(Veseliče) kmetijskega bralnega društva v Krčevini pri Ptuiju zadnjo nedeljo se je udeležilo posebno veliko vrlih ptujskih Slovencev, kmačkega ljudstva pa je bilo žal premalo, dasi je bil napovedan podučni govor o sadjereji, ki je vsled pičle udeležbe kmetov moral tokrat izostati. Med petjem in navduševalnimi govori je kmalu potekel čas. Mnogo smeja in zabave je napravil šalivi srečolov, ki je vrgel bralnemu društvu lepo svoto denarja za knjižnico. Hvala vam, ptujski Slovenci, za obilo pomoč! Le podpirajte nas še dalje, da bomo tem prej iztrebili zaspanost in nemškutarijo iz naše občine!

(O nameravanem samomoru) korporala Jesiha poroča se nam nadalje iz Celja: Neverjetna je trdovratnost, s katero se je hotel Jesih znebiti življenja. Ko si je pognal že tri krogle iz puške v glavo, koje so mu odtrgale čeljust jezika in nos ter uničile oči, hotel je še puško na novo nabasati! Prišleci so mu to zabranili. Na to je zapisal na ponujeni papir, seveda ne da bi mogel kaj videti, vzrok tega strašnega dejanja. List je častnik shranil. Težko ranjeni se sedaj nahaja v deželni bolnici, ne vidi ne sliši in ne govori nič; jed mu vliivajo po cevi v grlo. Navzlic tem groznim poškodbam pa je vse upanje, da bode ozdravel; v tem slučaju ga pač čaka grozna pokora!

(Ugovor.) Zoper volitve v Merčniseli se je vložil ugovor. To pa Rokea tako grize, da nima miru ne po dnevi ne po noči. Volileci! Zavedajte se! Volite prihodnjič može narodnjake, ne pa posilince in iste, ki so socijal-demokratskega duha.

(Gimnazij v Ptuiju.) Naučni minister je dovolil za tekoče leto 5. gimnazijalnemu razredu v Ptuiju pravico javnosti.

(Nemška omika.) Pred kratkim so strašili nemški časniki, da so se za Spodnje-Štajarsko izdale posebne jezikovne naredbe, seveda na korist Slovincem. Sedaj pa trsijo v svet, da so tudi za Koroško izdane posebne jezikovne naredbe, glasom katerih bi se smeli na Koroškem kot sodniki nastavljeni le taki uradniki, ki so zmožni obeh deželnih jezikov. Mi bi sicer ničesar ne rekli, ako bi bilo to res, toda mi vemo, da je to le laž, s katero bi radi nemški časniki razburili svoje nemške čitatelje. Narod, ki se mora že z lažmi vzbujati k narodni zavesti, kaže, da je na slabi poti. Omika pri nemškem narodu pada.

(Nove Šmarnice) za 1899 se pridno tiskajo v »Katol. tiskarni« v Ljubljani. Predstavil jih je iz francoščine g. kaplan Janez Godec, za kar mu je sloveči pisatelj Henrik Lasserre Monzieski v lastnoročnem pismu dal dovoljenje. Obravnavajo pa te Šmarnice novejša čudeže Lurske.

(Zadružna organizacija.) Onegospode, ki nameravajo snovati Raiffeisenove posojilnice s pomočjo deželnega odbora, opozarjamo, naj pazijo, da se kje ne vjamejo v

zanjke nemškega odbora. Zato naj uvedejo kar skrajša slovenski poslovni jezik, naj se branijo vsakega nemškega dopisa od deželnega odbora in naj skrbijo, da se v odbor in med društvenike ne prikradejo nemškotarske ščuke. Sicer pa naj velja geslo: «Delajmo tiho, previdno, a vztrajno!»

(Plinova razsvetljava) v Ptuj, ki se je pred kratkim upeljala, dela mestnim očetom velike skrbi, ker plin noče tako razsvetljevati starodavnega mesta, kakor bi bilo želeli. Okoličani so veseli, da jim ni treba plačevati mestnih plinovih naprav, mestjani pa se neki sedaj žalostno držijo.

(Občinske volitve) v Krčevini pri Ptuj, ki so se vršile dne 2. jan. t. l. so bile vsled pritožbe mnogih narodnih volilcev ovržene in so že razpisane nove. Krčevinarji, kar vas je zvestih veri in domovini slovenski, na delo! Ne dopustite, da bi v vaši občini dobili vajeti v roke ptujski liberalni posilince in njih nezmožni somišljeniki vaše lepe občine. Več pa še spregovorimo!

(Ponemčevanje ne gre gladko.) V odborovi seji rudarske zadruge v Celju dne 18. dec. preteklega leta je predlagal nek nemški inženir iz Štor, naj se z denarjem, ki preostaja zadrugi pri upravnih stroških, zidajo nemške šole. Toda delavci so ta predlog odklonili. Modro in pametno!

(Duhovniške spremembe.) Čast. gsp. župnik v Razborju, Franc Klepač, je dobil župnijo Št. Ožbalta v dravski dolini. — V Gradcu v deželni bolnišnici je umrl dne 22. t. m. č. g. župnik na Muti, Jožef Zagajšek. Pokop, katerega je vodil njegov tovariš in prijatelj, čast. gsp. katehet Ivan Vreže, je bil v torek popoldne. Udeležilo se ga je 14 duhovnikov in mnogo občinstva. Duši blagega gospoda, ki je moral veliko pretrpeti vsled bolezni, želimo večni pokoj ter jo priporočamo v pobožno molitev.

☛ Cenjenim naročnikom naznanja vodstvo tiskarne sv. Cirila v Mariboru, da posameznih knjig, devocijalij in drugih malenkosti ne razpošilja s poštnim povzetjem. Sploh vodstvo pod 3 gld. s poštnim povzetjem ničesar ne odpošlje in se zategadelj naročniki prosijo, denar z naročilom vred doposlali; male zneske se vpošlje lahko v poštah znamkah. Stalnim in znanim naročnikom pa pošiljamo, kakor doslej.

Iz drugih krajev.

(Vlak v nebesa.) Zadnjič je hotela v Berlinu petletna deklica peljati se v nebesa. Umrla ji je mati, in deklica je vedno jokala za njo. Sestra jo je tolažila, da se je mamica peljala v nebesa. Deklica je bila že na kolodvoru, ter je mislila, da se je gotovo z vlakom odpeljala. Prihranila je 20 kr., šla na kolodvor ter hotela iti na vlak. A vstavili so jo in vprašali: kam? V nebesa, je zajokala mala ter pomolila 20 kr. Toda povedali so ji, da nimajo kart za nebesa, ter jo odpeljali domov k sestri.

(Žalosten povratek) je bil usojen španskemu vojaku, ki se je te dni vrnil s Kube v rojstno mesto Santjago. Bolan, kakor večina njegovih tovarišev, utrujen do smrti, privlekel se je pozno zvečer do praga svojih roditeljev. Zastonj je trkal z zadnjo močjo na vrata očetove hiše. Stariši niso vedeli, da se jim ima vrniti sin, niso spoznali njegovega glasu ter mu, bojé se kakega hudobneža, niso odprli. Drugo jutro so ga našli ležečega na pragu — mrtvega.

(Avstrijski milijonarji.) Da je v Avstriji bode in uboštva dovolj, smo vedeli že prej, a da je v Avstriji 1101 milijonarjev, nam naznanja letošnje izvešče finančnega ministra. Toliko ljudij je namreč javilo, da ima čez 40.000 gld. dohodkov na leto, kar po 4 odstotkov obrestovano odgovarja kapitalu jednega milijona. Najbogatejši ima 3.005.000 gld. Ime je zamolčano. Ta ubožec ima še 255 kolegov, ki so priznali, da imajo na leto čez 100.000 gld. dohodkov. Od teh

255 lačenbergarjev, ki vlečejo svoje bogastvo iz vseh žilice celega bogastva, jih 141 stanuje na Dunaju.

Društvene zadeve.

(Slovenskega društva) odbor ima prihodnji teden sejo v Mariboru, da določi, kedar se ima vršiti tam občni zbor.

(Odbor kat. tisk. društva) ima svojo sejo prihodnji ponedeljek ob 11 uri popoldne.

(Dijaški kuhinji v Mariboru) so darovali blg. g. grof Nugent 40 k., vl. gg.: odvetnik dr. Pipuš 10 k., dekan Jožef Kralj, župnik M. Černko, duh. svet. M. Slekovec in kapelan Fr. Cerjak po 10 k., živinozdravnik J. Munda v Brežicah 6 k.

(Javna zahvala.) Vsem p. n. posestnikom občin Volčja vas, Bunčani in Stara vas na Murskem polju, ki so darovali v zrnju gasilnemu društvu v Bučecovcih, izreka v imenu gasilnega društva za te veledušne darove pristrčno zahvalo načelnik.

(„Naša straža.“) V našem uredništvu je daroval za „Našo stražo“ č. g. kapelan v Slivnici, Anton Podvinski, 2 k. Bog živi posnemovalce!

(Ormoška čitalnica) priredi v svojih prostorih dne 8. februarja plesni venček. Kostumi dobro došli. Začetek ob 8. uri večer. Vstopnina za osebo 1 krono, za obitelj pa 2 kroni.

(Za družbo sv. Cirila in Metoda) so poslali: Iz Trbovelj gg.: župnik Peter Erjavec, kapelan Matej Mežnarčič in župan Roš po 4 k., Kalan, Počivalšek, Volavnik, Posmoll, Kramer in Dolničar po 2 k., Režun in Jager po 1 krono.

(Kapelsko bralno društvo) ima dne 29. t. m. po večernicah v župnišču občni zbor, na katerem se bo volil nov odbor, se vsprejemali novi udi, katerih naj pristopi velika množica, in se pobirala udnina.

(Pri Sv. Lovrencu v Slov. gor.) bo politično-narodno-gospodarsko društvo imelo v nedeljo 5. febr. popoldne svoje letno zborovanje.

(Kmetijsko bralno društvo na Hajdini pri Ptuj) je izvolilo na svojem zborovanju 22. jan. v odbor naslednje gospode in može: Andrej Šlamberger, predsednik; Friderik Horvat, podpredsednik; Ivan Grahar, blagajničar; Alojzij Pogurj, tajnik; Fran Podobnik in Miha Štole, odbornika.

(Slovensko pevsko društvo v Ptuj) naznanja, da se je glavni zbor preložil radi nepričakovanih zaprek na 29. januarja.

(Bralno društvo „Straža“ v Zrečah) pri Konjicah preloži napovedano zborovanje in veselico na dan 12. febr. in pričakuje vsled važnega vspehova mnogobrojno vdeležbo. Slovenci iz Konjic, Oplotnice in okolice požurite se med vdane vam brate Pohorce!

(Bralnemu društvu pri Sv. Marjeti) niže Ptuj je poslal č. gsp. Vid Janžekovič kaplan v Čadramu, lepo število zanimivih leposlovnih in poučnih knjig. Odbor mu za ta veledušni dar izreka najtoplejšo zahvalo.

(Kmetijsko bralno društvo v Gornji Radgoni) bode imelo svoj letni občni zbor z običajnim vspehom v nedeljo 5. febr. po večernicah v gostilni „Pri Angelju“. Po občnem zboru bo sledila gledališka igra „Bob iz Kranja“ s petjem in tamburanjem. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Bralno društvo pri Mali Nedelji) bode imelo svoj občni zbor v nedeljo dne 29. jan. t. l. ob treh popoldne v šoli z običajnim vspehom. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

(Na Ponikvi) priredi „Kmet. bralno društvo“ v nedeljo, 29. t. m. ob 3. popoldne v gostilni pri Knezu svoje letno zborovanje, kateremu sledi veselica s petjem in prosto zabavo. Govor nam je blagovoljno obljubil dobroznani č. g. Kržišnik. K zborovanju, katero bode dokaj važno, vabi vse odbornike, ude in prijatelje društva odbor.

(Kat. polit. društvo na Slatini) ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo, dne 5. febr. popoldne ob 3. uri pri daleko znanem

narodnjaku g. Francu Ogrizeku pri Sv. Križu. Po občnem zboru, pri katerem bo govoril tudi jeden g. poslanec, bode ob 5. uri prosta zabava s petjem slavnih slatinskih pevcev in godba. Bratje Slovenci in Hrvatje, pridite na to veselico!

(Narodna čitalnica v Ptuj) priredi dne 28. januarja v svojih prostorih „Narodnega doma“ društven večer s petjem in plesom. Začetek ob pol 8 uri. Odbor.

(Občni zbor) „konsumnega društva z omejenim poročtvom v Šoštanj“ se vrši v nedeljo dne 5. svečana t. l. ob 3. uri popoldne v hotelu „Avstrija“. Dnevni red: Poročilo društvenega delovanja, predložitev in odobrenje računov, razni predlogi, volitev.

(Bralno društvo „Edinost“) v Središču ima dne 29. jan. ob 7. uri zvečer v društvenih prostorih gostilne g. Šinka na kolodvoru svoj letošnji občni zbor z običajnim vspehom. K udeležbi vabi vse ude prav uljudno odbor.

(Iz Ljutomer.) Po enoletnem trudu se je ustanovilo v Ljutomeru bralno društvo za tisto okolico, ki še nima lastnega bralnega društva, posebno za Noršence, Babence, Pristavo, Stročjovos, Podgradje, Nunsko in Rincetovo grabo, Radomerje in Spodnji Kamenščak. To društvo ima namen, posebno cenejše slovenske liste razširjevati v okolici in razposojevati dobre knjige. Pri Ivanu Vavpotiču v Ljutomeru bode bralna soba in vsako nedeljo se bodejo po rani maši razposojevale knjige. Kako dobro je došlo to društvo, se vidi iz tega, da je k prvemu zborovanju prišlo nad 200 mož, izmed katerih je takoj pristopilo društvu nad 98 članov. Zborovanje je otvoril g. kaplan Brglez, za njim je razložil pomen tacega bralnega društva g. dr. Rosina. Nato se je z najlepšim vspehom začelo vpisovanje. V odbor so voljeni g. kaplan Brglez, učitelj Franjo Čeh, Franc Magdič, Dominik Karba in Matjaž Vargazon, za namestnike: Filip Seršen in Ivan Dajčar. Oglasilo se je več podpornikov. Oni rodoljubi, ki imajo knjige na razpolago, ktere bi radi društvu darovali, naj je pošljejo g. Franc Brglezu v Ljutomeru. Vabimo pa še vse okoličane, naj pridno zahajajo po društvene knjige in časopise, in v kratkem se bode videla velika korist tega društva. Bog pomodi dalje!

(Slovensko politično in gospodarsko društvo Ljutomersko) bode imelo v nedeljo dne 29. januarja popoldne po večernicah občno zborovanje pri Kapeli v gornjeradgonskem okraji. Vspeh: 1. Pozdravni govor g. Ivana Kukovca, okrajnega načelnika v Ljutomeru. 2. Govor deželnega poslanca dr. Franja Rosine o političnem položaju in o deželnem zboru. Shod se vrši v gostilniških prostorih g. Horvata. Možje, pridite na to zborovanje v obilnem številu. Govorilo se bode na tem shodu o važnih zadevah, posebno o ustanovitvi gospodarskih zadrug, o ustanovitvi posebnega davčnega urada v Gornji Radgoni in o ustanovitvi viničarske šole v Ljutomeru.

(Društvo slov. odvetniških in notarskih uradnikov) s sedežem v Celju nam poroča o občnem zborovanju dne 15. t. m. sledeče: V zadnjem četrtletju je pristopilo k društvu 31 rednih, šest podpornih in troje ustanovnih udov. Društvene zadeve rešile so se v 8 rednih sejah. Dohodki v tem času iznašajo 174 gld. 60 kr. izdatki 44 gld. 90 kr.; ostanek so je prišel skupnemu premoženju, ki znaša 309 gld. 95 kr. Od teh je naloženih 300 gld. v Celjski posojilnici. Odvetniški kandidat g. Ljud. Gulin predlaga, da se z ozirom na to, ker je vprašanje o načinu zavarovanja za starost in onemoglost in prekrbljenje vdov in sirot odvetniških in notarskih uradnikov eminentne važnosti, izvoli v to svrhu poseben odsek, kateri naj tisto temeljito preuči in pri prihodnjem občnem zboru poroča. Odsek se je izvolil iz 5 članov. Potem poroča odvetniški kandidat gosp. dr. Juro Virant o dosedanjih vspešnih korakih glede nedeljskega počitka, povdarjajoč, da le

takrat bode mogoč popolen uspeh, ako bodo odvetniški in notarski uradniki popolnoma organizirani, ter priporočajo zunanjim članom, da se brez izjeme pridružijo naši organizaciji. Konečno se je sklenilo izdajati početkom meseca marca t. l. društveno glasilo, katero naj bi bilo vez med zunanjimi člani in društvenim vodstvom ter med odvetniškimi in notarskimi uradniki in njih delodajalci; nadalje, da morajo izstopivši člani, ki žele zopet k društvu pristopiti, plačati pristopnino 1. ako so bili med tem v kaki drugi službi, 2. ako je preteklo vže leto dni, odkar so izstopili. Slednjič se je ukrenilo, da pošljejo zunanji člani društvene knjižice koncem vsakega leta društvu vodstvu zaradi potrditve plačanih doneskov. Predsednik predlaga, da se izreče državnemu poslancu gospodu Žičkarju in našemu časopisju zahvala za naklonjenost napram društvu, kar se zgodi; na to zaključijo zborovanje, zahvaljujoč se za obilno udeležbo.

(Vinorejsko društvo v Slovenskih goricah.) V nedeljo 5. dan meseca februarja t. l. ima naše društvo svoje glavno zborovanje pri Sv. Benediktu ob 4. uri popoldne s sledečim vsporedom: poročila, volitev novega odbora in naposled zabava pri Josipu Selaku. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Konjiški Slovenci) priredijo dne 2. februarja 1899. v prostorih g. Stegenška pustno veselico. Vspored: »Muteč«, vesela igra v 1 dejanji. Petje. Šaljiva pošta. Ples. Prosta zabava. Vstopnina: 1 krona; kmetje 20 kr.

(Ormoška ženska podružnica) družbe sv. Cirila in Metoda ima v nedeljo dne 29. januarja 1899 ob 4. uri popoldne v Čitalnici občni zbor. Dnevni red: Poročilo vodstva o podružničnem delovanju in stanju. Volitev načelnštva in podružničnega zastopnika za veliko skupščino. Sprejem novih udov in vplačevanje društvenine. Predlogi.

(Vinorejsko društvo) v Vurbergu pri Ptaju bode dne 29. t. m. o pol 4 uri popoldne imelo letošnje glavno zborovanje v prostorih G. Jožefa Vilčnika, gostilničarja na Spodnji Grajeni. Govoril bode g. Franc Gorečan o novi vinoreji. Vspored: Pozdrav načelnika. Govor o vinoreji. Razprava društvenih zadev, vsprejemanje novih udov. Prosta zabava. K obilni udeležbi vabi odbor.

Cerkvene zadeve.

Nova cerkev sv. Pavla pri Preboldu.

Nova cerkev! Marsikteri čitatelj morda želi vedeti, koliko nova cerkev velja. Zato bom tukaj naštel stroške za nekatera večja in imenitnejša dela pri cerkvi sv. Pavla pri Preboldu, koja se je lani tako slovesno ob skofovi navzočnosti blagoslovila in posvetila.

Načrt za cerkev in za vso notranjo opravo je izdelal znani arhitekt Hans Poscher v Gradcu.

Kar so ljudje darovali, to je: les, pesek, voznja, kamenje, opeka in njihovo delo na tlaki se približno ceni na 10.000 gld.

V gotovini pa se je izdalo za cerkveno stavbo okoli 25.000 gld., brez notranje oprave. Zidarsko delo je izvršil g. F. Golobranec za 7.500 gld.

Tesarsko delo Al. Golovšek: 880 gld. Za škrljnatost streho na stolpu se je plačalo tvrdki Jul. Schwab na Dunaju 700 gld.

Za tlak v cerkvi tvrdki Lederer & Neseniju na Dunaju z voznjo vred 1150 gld.

Kamenja se je porabilo 2000 kub. met., peska okoli 1500 kub. met.

Opeke za zidanje in strešne se je porabilo čez 200.000, apna od g. Frana Janeša 2500 met. centov, cementa iz tovarne na Zidanem mostu 500 met. cent.

Kamnoseško delo so pripravili Alojzij Vodnik v Ljubljani, F. Grein v Gradcu, ki je izdelal glavni portale, Fr. Neukus in Al. Šoper

v Gorenjah; mizarsko delo je prevzel Fran Strnad iz Št. Jurja. Kovaska dela J. Šribar in Fr. Herodež iz Št. Pavla.

Repetirno uro je napravil urar Matija Zupanc v Št. Pavlu za 700 gld. Glavni altar je izdelal Ferd. Stuflesser na Tirolskem za 1000 gld. brez menze; marmornato menzo za altar je napravil Al. Vodnik za 400 gld. Stranski altar Lurške matere božje je izdelal Jan. Cesar v Mozirju za 500 gld., marmornato menzo zanj pa Al. Vodnik za 260 gld. Prižnico je izdelal Ivan Cesar za 400 gld. Obhajilno mizo je izdelal Al. Vodnik in velja z dvema škropilnikoma iz marmorja 370 gl. Za veliki luster se je plačalo tvrdki Brix & Andors na Dunaji 550, ta denar pa so zložili skupaj naši fabriški delavci. Svetilnica za večno luč je tudi od tvrdke Brix & Andors in velja 180 gld. Krasni svečniki in kanon-table so od Alberta Samasse v Ljubljani in veljajo 400 gld.

Cerkev se je tukaj jako vredno zidala; to lahko spozna celo tisti, ki ni vešč v stavbinskih zadevah. To pa je zraven požrtvovalnosti domačih in tujih sosednih farmanov, ki so toliko brezplačno delali, tudi zasluga g. Zanierja, načelnika stavbinskega odbora, ki je trgovec in je bil večkrat tudi pri stavbah in je torej znal za to skrbeti, da se nobeno blago in nobeno delo ni preplačalo. Res, veliko je bilo treba truda, veliko je bilo treba žrtvovati! Pa trud je pozabljen, storjenih stroškov ne pogrešamo: Cerkev pa lepa stoji in nam pomnožuje plačilo v nebesih, poznim rodovom pa bo v pobožno spodbudo, ker jim bo cerkev dokaz naše ljubezni do Boga in darežljivosti do njega.

Gospodarske stvari.

Streljanje proti toči leta 1898.

Slovenska Bistrica, januarja 1899.

Tretje leto je poteklo, odkar smo se tukaj začeli braniti proti toči s streljanjem, in tudi to leto je srečno minulo, ne da bi se bila vsula, dasi je bilo mnogo neviht in nekaj prav nevarnih. Že meseca maja smo morali streljati, ker so bile nevihte 10., 20., 25., 27. in 31. dne. Toča je padala dne 20. maja na pohorski planini, 25. pri Rogatcu, 31. pa pri Prihovi in v Prelogah. Meseca junija je bil posebno nevaran dan 27. Že ob 7. uri zjutraj je začelo grometi, ob pol 10. naliv, med katerim je tu padalo nekaj zrn toče, v tem, ko je pri Zrečah, pri Svetem Duhu, pri Laškem trgu in po Dravskem polju precej močno pobila. Meseca julija se je streljalo 5. od 3. do 4. ure zjutraj, 8., 10., 13. in 30. Najhujši dan je bil 9. avgust. Prva nevihta je ob 3. popoldne se vlekla iz jugozapada preko Konjice, Oplotnice, Kebla čez Pohorje, torej zapadno od Visovelj. A druga, ki se je pol ure pozneje bližala od juga z naglostjo 52 kilometrov v uri, držala je naravnost proti naši strani. Slišalo se je neprestano gromenje in hrulo je po črnosivih oblakih, da smo se vsi bali, da se zdaj pa zdaj vsuje toča. Streljalo se je neprenehoma na vseh streliščih po tej strani Pohorja, in ko je prihrula nevihta, vtil se je le dež brez toče. Na daljnem potu proti Mariboru pa je toča hudo klestila, posebno pri Polškavi in okoli Maribora. Dozdaj se je mislilo, da v takih slučajih, kedar nevihta z elementarno silo prihrumi, streljanje ne more imeti nobenega učinka. A ravno ta nevihta, ki se je začela pri Loki ob Savi, kakor potrdi g. profesor Prohaska v Gradcu, kateri že veliko let nabira poročila o uimah in točah, vlekla se je naravnost proti našim krajem in vendar smo tu ostali brez toče. Sicer pa ta nevihta se ni končala pri Mariboru, ampak hrula je naprej do Gradca. V graški okolici pri Eggenbergu pa imajo že tudi deset strelišč in kakor berem v časnikih, tudi tam, kjer so streljali, ni padala toča.

Mesec september je po navadi že bolj miren, vendar so bile nevihte 13., 19. in 23. in je poslednji dan toča še na več krajih potolkla.

Tukaj smo torej imeli dobre uspehe. Ne smem pa zamolčati, da so dne 9. avgusta tudi na Ritoznoju in pri Polškavi bajé streljali, vendar je toča se vsula. Dne 27. junija pa takisto pri Sv. Duhu pri Ločah, a le pri strelišču blizu cerkve, pri drugem, ki je bolj proti severu, pa ne. Tudi pri Poljčanah je toča padala le po dolini, po goricah pa ne, kjer so streljali.

Večkrat sem slišal ugovarjati, da streljanje že zaradi tega ne more uplivati na nevihte, ker so oblaki previsoki, torej pretresanje zraka ne sega do njih. To pa je krivo mnenje. Oblaki, iz katerih pada dež in v katerih se dela toča, niso nikakor tako visoki, kakor marsikdo misli. Po mojem in drugih opazovanju stojé ali se delajo 600 do 1200 metrov nad morjem in pri točah, ki so v prejšnjih letih tu padale, stali so oblaki tako nizko, da se je nad njimi višje gorovje od daleč videlo, torej so oblaki stali kakih 600 do 800 metrov visoko, in ker so strelišča tu na višinah od 400 do 900 metrov, pač ni dvomiti, da bi se zrak po streljih ne pretresaval do njih.

Sicer pa po mojem mnenji streljanje pred vsem na to upliva, da se ne nakopiči preveč električnih tokov v oblakih ali višjih zračnih plasteh, temuč da se zvežejo z zemeljskimi električnimi toki in tako zabranijo tvorjenje bliska. Kajti da ima glavni učinek pri toči elektrika, spoznamo iz tega, da se toča vselej začne vsipati po posebno močnem blisku in gromu, in da se, ko že pojema, z nova vsuje po blisku in gromu. Zato moramo s streljanjem pričeti, še predno je nevihta blizu, ko slišimo od daleč prvo gromenje, ker se že takrat v zraku nad nami nakopičuje zemeljski nasprotna elektrika, in se delajo one zračne spremembe, katerih nasledek utegne biti toča.

Ker pa mora, kdor hoče kaj doseči, pogostoma streljati, porabi se veliko smodnika, kateri stane precej denarja. Kilo smo morali lani plačati po 48 kr., kar je znašalo za 100 kil. — in toliko smo ga sežgali le na mojem strelišču — 48 gld., to je nova naklada vinogradnikom. Pravično bi bilo, da bi strelišča bila občinska, kakor je to že v nekaterih krajih, na primer v Oplotnici, pri Sv. Barbari niže Maribora in morda tudi drugod. Tudi cena smodniku bi se morala znižati in sem zaradi tega že pisal jednemu naših državnih poslancev, da se naj obrne do vojnega ministra. Da-li se je potrudil k ministru ali ne in kaj je dosegel, ne vem. Dobro bi pa bilo, da bi tisti državni poslanec iz Kranjskega, ki je v delegaciji sprožil v delegacijski seji vprašanje o znižanju cene smodniku za te namene. Dr. J. Vošnjak.

Loterijne številke.

Gradec 21. jan. 1899:	50, 55, 26, 18, 77
Dunaj " " "	29, 50, 83, 5, 37

Prošnja.

Delavsko podporno društvo v Celju se obrača do vseh rodoljubov s ponižno prošnjo za blagovoljno podaritev raznih slov. knjig za ustanovitev društvene knjižnice. Ker društvo porabi vse dohodke le za razne zdravniške potrebe ter podpore revnih udov, ni mu mogoče nakupiti raznih knjig. Upamo, da bode ta ponižna prošnja od mnogih zavednih Slovencev uslišana. Darujte v ta namen, mili rojaki, iz vseh slovenskih pokrajin, kajti kar bodele storili, to bode v korist narodu. Narod Vam bode tudi hvaležen, kajti Vi, dragi rojaki mu bodele pripomogli do večjega družabnega ugleda in do prosvete.

Delavsko podporno društvo v Celju.

Balna svila meter po 45 kr.

do 14 gld. 65 kr., kakor tudi črna, bela in barvana Hennebergova svila meter po 45 kr. do 14 gld. 65 kr. — v najnovosegnejših tkaninah, barvah in vzorcih. — Zasebnikom poštnine in carine prosto na dom. Vzorci obratno.

G. Henneberg-ove tovarne za svilo (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Zürichu.